

Синявська Ольга Євгенівна

доцентка кафедри філології та перекладу

Київський національний університет

технологій та дизайну (м. Київ)

СУЧАСНА ЛАТИНСЬКА МОВА

Активний ріст національної самосвідомості, зростання інтересу до рідних мов та культур, відірваність традиційного навчання у школах на основі класичних текстів Римської доби від актуальних проблем, усвідомлення необхідності вивчення інших іноземних мов призвели у ХІХ столітті до витіснення латинської мови з перших щаблів у світовій науці, літературі та мистецтві. Незважаючи на це вона й сьогодні продовжує відігравати важливу роль у загальнолюдському культурному середовищі та активно розвиватися.

На початку ХХ століття у низці країн виник рух за повернення до активного використання латинської мови. Його метою було відродження багатой спадщини античних традицій для більшої інтеграції науково-культурної спільноти Європи та Америки. Поштовхом для створення та подальшої роботи цього руху слугував приклад відродження такої мови, як іврит, що протягом століть вважалася мертвою та раніше використовувалася виключно в письмових джерелах та літургії, а сьогодні є офіційною у Державі Ізраїль і налічує близько 9 мільйонів носіїв.

Повернення до активного використання латинської мови у сучасному суспільстві дає великий масив матеріалу для дослідження мовознавцям. Зокрема українськими філологами вивчається ряд питань, пов'язаних із сучасним станом функціонування латини в мовному середовищі: експлуатування латинської мови в неймінгу та брендингу; вживання латинської мови у сфері культури, зокрема в назвах кіно- і телепродукції, творчих

колективів і об'єднань, використання латинської мови персонажами в кінематографії та літературі; наявність латини у варіантах татуювань, написів на товарах (Копилова, Литовська, 2020); розповсюдження латинської мови в мережі Інтернет та побутових дискурсах (Михайлова, 2019) тощо.

Рух за відродження й активне використання латинської мови «*Latinitas viva*» в останні десятиліття набрав широкої популярності в Європі. Його учасники працюють над подальшим розповсюдженням та популяризацією латини не лише серед вузькоспеціальних фахівців, а й пропагують її використання серед більш широкого кола людей шляхом проведення форумів, симпозіумів, публікацій, залучення сучасних інформаційно-комунікаційних ресурсів. Наприклад, в Німеччині щорічно проводяться «Тижні латинської мови» в місті Аменебург (Гессен), німецьке співтовариство «*Societas Latina*» періодично випускає журнал «*Vox Latina*», в Брюсселі виходить журнал латинською мовою «*Melissa*», в Нідерландах – «*Mnemosyne*». До Міжнародної комісії по сприянню латинській освіченості, створеної у 1969 році, входять представники 26 країн. Підкреслюючи те, що розвиток латини продовжується, в багатьох країнах світу друкуються періодичні видання, присвячені саме особливостям розмовної латинської мови: «*Latinitas*» (Ватикан), «*SPalaestra Latina*» (Барселона, Іспанія), «*Vita Latina*» (Авіньон, Франція), «*Orbis Latinus*» (Мендоса, Аргентина). В Америці активно функціонують Північно-Американський інститут по дослідженню живої латинської мови (North American Institute for Living Latin Studies) та Академія по сприянню розвитку латинській мові та культурі (Academia Latinitati Fovendae, ALF). У Ватикані регулярно видаються словники сучасної латинської лексики – «*Lexicon recentis Latinitatis*» (*Latinitas*).

Популяризації латини у побутовому спілкуванні сприяє поява розмовників, підручників та посібників. Наприклад у книзі «Латина на всі випадки життя»

(Beard, 2004) автор пропонує еквіваленти щоденним розмовним фразам латинською мовою.

Розвиткові та впровадженню в активне використання латинської мови також сприяють сучасні технології. В мережі Інтернет існують різні сайти латинською мовою. Наприклад, новинний сайт (Ephemeris); сайт сучасної латини (Lingua Latina Aeterna); сайт Центру латинської мови в Європі (Centrum Latinitatis Europae) та інші.

В останні часи активний розвиток отримала і література латинською мовою. Окрім перекладів відомих творів (серія книг про Гаррі Поттера Дж. К. Роулінг, «Парфюмер» П. Зюскінда, «Аліса в Задзеркаллі» Л. Керролл та ін.), латиною публікують свої твори ряд письменників та поетів: Arrius Nurus (Harry C. Schnur), Alaenus Divutius, Anna Elissa Radke, Ianus Novak (Ianus Novacus), Thomas Pekkanen (Tuomo Pekkanen) та інші. Сьогодні серед читачів користується популярністю серія коміксів латинською мовою «Tote Sprache: Cartoons auf Latein», створена німецькими художниками та адресована широкому колу читачів.

Таким чином можна зафіксувати зростаючий інтерес до латинської мови у сучасному суспільстві не лише як до мови науки та релігії, а й до мови повсякденного спілкування, яка завдяки тенденції до глобалізації та руху небайдужих діячів науки, мистецтва та культури різних країн продовжує розвиватися й у наш час.

СПИСОК ЛІТЕРАТУРИ

1. Копилова Л. А., Литовська, О. В. (2020). Латинська мова в медіапросторі та повсякденні. *Вісник Харківського національного університету імені В. Н. Каразіна. Серія «Соціальні комунікації», (17).* URL: <https://periodicals.karazin.ua/sc/article/view/16536>

2. Михайлова О. Г. (2019). Латинська мова в інтернет-мемах: нова комунікативна функція. *STUDIA LINGUISTICA*. Вип. 15: 181-194.

3. Beard H. (2004). *Latin for All Occasions*. Villard Books, Reprinted.

4. Centrum Latinitatis URL: Europae <http://www.centrumlatinitatis.org/chisiamo-il-cle-si-presenta/>

5. Ephemeris URL: <http://ephemeris.alcuinus.net/>

6. Latinitas URL:

https://www.vatican.va/roman_curia/institutions_connected/latinitas/documents/rc_latinitas_20040601_lexicon_it.html

7. Lingua Latina URL: Aeterna <http://linguaeterna.com/ua/>